

بهار امید

نوروز تجدید حیات دوباره طبیعت، رجعت گل و موسم وزیدن نسیم فروردین و فصل بارش شکوفه ها ست، نوروز، روزی است که خورشید بتابد و بادهای باردهنده وزیدن گیرد و گل بر روی زمین بروید.

همزمان با رویش مجدد طبیعت و تقارن هفته وحدت با آغاز سال ۱۳۸۸ هجری شمسی، ضمن شادباش این ایام فرخنده به محضر تمامی پویندگان راه حق که جز عشق و بندگی حضرت دوست، چیزی نمی طلبند، خالصانه از پیشگاه خداوند بزرگ خواهانیم که از پویندگان واقعی راه پیامبر گرامی اسلام (ص) باشیم، پیامبری که به برکت وجودش چهره جهان دگرگون شد، عبادت خداوند جای اطاعت از طاغوت های زمانه را گرفت، شرک ها به توحید مبدل گشت، نفاق ها به یکرنگی گرائید، دشمنی های چندین ساله، به "اخوت اسلامی" مبدل گشت، مهاجر و انصار برادر شدند، عرب و عجم یار یکدیگر گشتند و سفید و سیاه برابر گردیدند.

پیامبری که دیده به جهان گشود تا نعمتهای خدا بر بندگانش تکمیل شود، راه از چاه باز شناخته گردد و مردم در سایه نبوتش از ظلمت به نور و از تفرقه به وحدت برسند. با عرض تبریک حلول سال نو و آغاز حرکتی جدید در دگرگونی بستر طبیعت، امید است در سال جدید با الهام از این ندا، همگام با تمامی شما عزیزان، با برداشتن گام های بلند و استوار در عرصه های گوناگون تولید و سازندگی در سرتاسر میهن عزیزمان و با استعانت از پروردگار توانا در جهت اعتلای این مرز و بوم تلاش نموده و شاهد رشد هر چه بیشتر آن در عرصه های جهانی بوده و پیام رسان توانمندیهای کشورمان، ایران عزیز باشیم.

«سردبیر»

جلسات هیئت مدیره بطور معمول یکبار در ماه تشکیل و مسائل و برنامه ریزی های مختلف انجمن مورد بحث و گفتگو قرار گرفته است که اهم موارد مورد بحث و تصمیم گیریها بقرار زیر می باشد:

- برنامه ریزی و تصمیم گیری در مورد انتخابات انجمن در اوائل سال ۱۳۸۸ در این رابطه کمیته اجرائی انتخابات مشخص شد که وظیفه برگزاری انتخابات و مقدمات آن را بعهده دارد.
- اصلاح و تکمیل سایت انجمن و اضافه نمودن بخش پرسش و پاسخ در سایت جهت ارتباط و تعامل بهتر با اعضاء انجمن
- تصمیم گیری و برنامه ریزی در خصوص برگزاری سمیناری تحت عنوان «آشنایی با شبکه تلفن همراه و استاندارد GSM»
- تصمیم گیری در خصوص برگزاری سمیناری تحت عنوان «مدیریت انرژی برق با استفاده از تکنولوژی های جدید»
- برنامه ریزی در مورد بازدیدهای علمی از صنایع جهت دانشجویان عضو

۲- برگزاری سمینار:

سمیناری در تاریخ ۸۷/۱۱/۳۰ با همکاری شرکت مخابرات استان اصفهان در سالن دکتر شریعتی شرکت برق منطقه ای اصفهان برگزار گردید. در این سمینار آقایان مهندسین افشین انصاری و محسن الیاسی از کارشناسان شرکت مخابرات به سخنرانی پرداختند که موضوعات مطرح شده در سمینار توسط کارشناسان فوق به شرح زیر می باشد:

- تاریخچه تلفن همراه
  - نسل های مختلف تلفن همراه
  - روند توسعه GSM (Global System for Mobile)
  - ساختار شبکه GSM
- سمینار فوق با حضور حدود ۱۵۰ نفر از اعضاء پیوسته و دانشجویی برگزار شد که با استقبال خوب حاضرین مواجه و با پرسش و پاسخ حاضرین خاتمه یافت.

۲-۳) سمینار آموزشی مقایسه کوره های قوس الکتریکی DC و AC: این سمینار آموزشی که توسط کمیته مطالعاتی کوره های قوس الکتریکی وابسته به انجمن مهندسین برق و الکترونیک ایران با همکاری انجمن مهندسین برق و الکترونیک ایران- شاخه اصفهان و میزبانی شرکت فولادآلیاژی ایران در تاریخ ۸۷/۱۰/۴ در شهر یزد و در محل شرکت فولاد آلیاژی برگزار گردید.

در این سمینار یک روزه آقای دکتر معلم از اعضاء هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان و آقای مهندس جولا زاده عضو هیئت مدیره انجمن آهن و فولاد ایران سخنرانی کردند.

۳- بازدیدهای علمی:

۲-۱) بازدید از نیروگاه حرارتی اسلام آباد: طی هماهنگی های بعمل آمده با شرکت مدیریت تولید برق اصفهان چند بازدید علمی در تاریخ ۸۷/۹/۲۵، ۸۷/۱۰/۱۰، ۸۷/۱۰/۲۰ جهت اعضاء انجمن در دانشگاه آزاد خمینی شهر انجام شد. در این بازدیدها دانشجویان با کلیه قسمت های نیروگاه از نزدیک آشنا شدند.

۲-۲) بازدید از پست ۲۳۰/۶۳ کیلو ولت آبشار و دیسپاچینگ: طی هماهنگی های بعمل آمده با واحد بهره برداری شرکت برق منطقه ای اصفهان بازدیدی یک روزه در تاریخ ۸۷/۸/۲۲ از پست فشار قوی ۲۳۰/۶۳ کیلو ولت آبشار و نیز مرکز دیسپاچینگ شبکه مرکز که کار کنترل شبکه انتقال و فوق توزیع استان های اصفهان و چهار محال و بختیاری رابعهه دارد، انجام شد. در این بازدید دانشجویی، دانشجویان از نزدیک با کلیه قسمت ها و تجهیزات یک پست انتقال و نیز مرکز کنترل شبکه و وظائف آن آشنا شدند.

اصلاح و پوزش:

با عرض پوزش در صفحه ۱۲ نشریه شماره ۹ در عنوان بالای صفحه به جای دانستههای علمی کلمه مقاله چاپ شده بود که بدینوسیله اصلاح می گردد.

۲-۱) سمینار کاهش مصرف انرژی برق با آخرین فناوری روز دنیا: با توجه به اهمیت مدیریت مصرف برق سمیناری تحت عنوان فوق در سالن دکتر علی شریعتی شرکت برق منطقه اصفهان برگزار گردید. در این سمینار آقای دکتر مهرداد فتوحی استاد دانشگاه های آمریکا سخنران اصلی بود و لازم بذکر است این سمینار با همکاری شرکت بین المللی توسعه صنعت و معدن (آفاق سپنتا) برگزار گردید

در این سمینار سخنران با توجه به مشکلاتی که در روش های معمول کنترل کیفیت برق از قبیل تصحیح ضریب قدرت، حذف هارمونیک و غیره وجود دارد به دستگاه Electroflow که ساخته خود ایشان بود، اشاره کرد و خاطر نشان ساخت که این دستگاه حاصل سال ها تحقیق و بررسی های مرحله به مرحله و مدل سازی های دقیق در محیط های دانشگاهی است و قادر است کیفیت برق مصرفی را افزایش دهد که این افزایش کیفیت باعث افزایش طول عمر تجهیزات و کاهش مدت زمان تعمیر می گردد. دستگاه فوق مجهز به یک سیستم میکروپروسسوری است که پارامترهای ولتاژ، جریان ضریب توان و میزان هارمونیک های موجود را نمایش می دهد این دستگاه بصورت مدولار بوده و برای قدرت های مختلف و ولتاژهای گوناگون کاربرد دارد.

۲-۲) سمینار آشنایی با شبکه تلفن همراه و استاندارد GSM:

با توجه به گسترش تلفن همراه در زندگی اکثر مردم و لزوم آشنایی مهندسین شاخه های مختلف برق با ساختار مخابراتی این سیستم ها،

در این شماره، بر آن شدیم تا با یکی از مدیران پیشکوت صنعت برق ایران، جناب آقای مهندس عبدالرحیم ایزدی، مدیر عامل محترم شرکت مهندسين دانشمند، مصاحبه ای کوتاه داشته باشیم که حاصل آن متن ذیل می باشد:

س ۱) لطفاً در مورد سوابق خود در صنعت برق و نیز چگونگی فعالیت در انجمن مهندسين برق و الکترونیک توضیح دهید:

ج) اینجانب عبدالرحیم ایزدی در سال ۱۳۴۶ از دانشکده فنی دانشگاه تهران با مدرک کارشناسی ارشد در رشته مهندسی برق فارغ التحصیل شده و پس از فراغت از خدمت نظام وظیفه با توجه به علاقه شخصی به رشته برق و بخصوص صنعت برق علی رغم وجود فرصت های شغلی متعدد و امکان ادامه تحصیل در خارج از کشور، بلافاصله در شرکت برق منطقه ای اصفهان که تازه تأسیس و فعالیت خود را شروع نموده بود و تعدادی از هم‌دوره های دانشگاهی اینجانب نیز در آن شرکت مشغول به کار شده بودند، فعالیت کاری خود را آغاز نمودم و تا زمان پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در خدمت رسانی به مردم شریف منطقه تحت پوشش شرکت برق (استانهای اصفهان، یزد، چهارمحال و بختیاری و قسمتی از مرکزی)، موضوع گسترش شبکه های برقرسانی و تأمین برق مطمئن و اتصال به شبکه و به هم پیوستن آن، در کنار دیگر همکاران به جد دنبال و تحقق نمودم. همزمان با فعالیت های مردمی در جهت برقراری نظام مقدس جمهوری اسلامی و مبارزه با رژیم طاغوت، با تشکیل کمیته ای از همکاران متعهد و معتقد، فعالیت های مجموعه برق اصفهان را باحرکات و تظاهرات مردمی همسو نموده و اطلاع رسانی و روشنگری های لازم به همکاران ارائه گردید، که آثار بسیاری مهمی را بسهم خود ایفاء نمود.

با پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی زمینه و بستر مناسب برای استقرار مدیریت متعهد و مردمی در سطح نهادهای دولتی و منجمله وزارت نیرو و شرکت برق منطقه ای اصفهان میسر گردید و بدین لحاظ اینجانب به اتفاق دیگر همکاران متعهد و انقلابی خود، برادران آقای مهندس شهیدی و آقای مهندس جنتیان و مرحوم آقای تاجمیر ریاحی، هیئت مدیره و مدیریت شرکت را در دست گرفته و در جهت تحقق اهداف مقدس نظام

جمهوری اسلامی پیشاپیش دیگر شرکت ها و سازمانهای وابسته به وزارت نیرو، خدمات شایسته ای نه تنها به مردم انقلابی منطقه مرکزی، بلکه به دیگر مناطق محروم مملکت ارائه نمودم و از کارهای برجسته ای که در دهه اول انقلاب انجام گردید، خلع ید از پیمانکاران و مشاورین خارجی و بستر سازی انجام کارهای تخصصی و فنی پیچیده، توسط جوانان فارغ التحصیل دانشگاهی است، به طوری که هسته های خود کفایی در زمینه خدمات مهندسی و اجرای تأسیسات زیر بنایی برق، از اصفهان نشأت گرفته و به مرور در دیگر مناطق کشور نیز اثر گذار بوده و در این زمینه بستر سازی و خودکفایی کامل حاصل گردید.

از جمله دیگر اقدامات دوره مذکور با توجه به اعتقاد راسخی که در ارتباط با صنعت و دانشگاه وجود داشت، تشکیل شورای مشترکی مرکب از ۳ نفر از اساتید دانشگاه صنعتی اصفهان و ۳ نفر از مدیران صنعت برق اصفهان از جمله اینجانب بود که این شورا منشأ و پایه گذار ارتباط مستمر بین دانشگاه و صنعت برق گردید و به تبع آن در سالهای بعد این الگو برای وزارت نیرو و دیگر شرکت های برق مورد توجه، اقدام و گسترش قرار گرفت، به نحوی که آن نهالی که تقریباً ۲۰ سال پیش نهاده شد، امروز با شاخ و برگ و بهره و ثمره فراوان، آثار آن در تمامی زمینه های ارتباط صنعت و دانشگاه مشهود و ملموس می باشد.

اینجانب تا سال ۱۳۷۸ به عنوان قائم مقام و عضو اصلی هیئت مدیره شرکت برق منطقه ای اصفهان در آن شرکت مشغول انجام وظیفه بودم و بعد از ۲۲ سال خدمت مستمر به افتخار بازنشستگی در شرکت برق نائل و با توصیه و تأکید دوستان خود در وزارت نیرو و نیز شرکت برق منطقه ای اصفهان از همان تاریخ عهده دار مسئولیت هدایت و مدیریت شرکت مهندسين دانشمند شدم که تا به حال نیز ادامه دارد. در این ارتباط نیز به این نکته اشاره می گردد که ایجاد و بستر سازی خدمات مهندسی منطقه اصفهان ظرف ۱۲ سال گذشته توانسته است خدمات شایسته و برجسته ای را علاوه بر منطقه مرکزی به دیگر مناطق کشور ارائه دهد که قبل از تشکیل شرکت مهندسين دانشمند چنین امکانی در منطقه وجود نداشت و کلیه این نوع خدمات صرفاً توسط شرکت های مشاوره ای که همگی در تهران مستقر بودند، ارائه می گردید و بنظر می رسد با توجه به پتانسیل ها و ظرفیت های علمی و فنی مطلوب مستقر در منطقه این خدمت لازم و مناسبی بوده که با لطف الهی و همت همکاران ما شکل گرفته و فعالیت نموده است.

در ارتباط با انجمن مهندسين برق و الکترونیک ایران - شاخه اصفهان باید گفت که این شاخه جزء اولین شاخه هایی بود که از انجمن مرکزی در شرکت برق منطقه ای اصفهان در سال ۱۳۷۵ تشکیل گردید و به علت علاقه مندی و اعتقادی که به اثر بخشی این نوع انجمن ها بوده، مدیریت

وقت شرکت و اینجانب نسبت به تشکیل انجمن برق و الکترونیک ایران - شاخه اصفهان اقدام و بستر سازی و فرهنگ سازی لازم ایجاد و به مدت ۳ دوره متوالی (۶ سال)، اینجانب به عنوان رئیس انجمن شاخه اصفهان و نیز نماینده انجمن در انجمن مرکزی فعالیت مستمر داشتم.

س ۲) نظر جناب عالی در خصوص جایگاه انجمن و شاخه های آن به عنوان یک شکل صنفی چیست؟

ج) به عنوان یک عضو این سؤال مطرح می شود که تا چه اندازه انتظارات اعضا و انتظارات جامعه از این تشکل برآورده شده است، بدیهی است با توجه به ظرفیت، پتانسیل و تجارب ارزشمند اعضا انجمن و مخصوصاً اعضا محترم هیئت مرکزی و هیئت مدیره های استانی، دستاوردها می تواند و لازم است گسترش و ارتقاء یابد و جایگاه انجمن در نظامات برنامه ریزی صنعتی توسعه کشور و توسعه مناطق و استفاده از خرد جمعی همکاران عضو بایستی بیشتر مورد توجه مدیران ارشد نظام قرار گرفته که بنظر می رسد، ضرورت دارد بعد از گذشت ۱۵ سال از تشکیل و فعالیت انجمن مهندسين برق و الکترونیک با توجه به شرایط کنونی جامعه و تحولات اقتصادی و مخصوصاً تأکیدی که بر اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر واگذاری سازمانها و شرکت ها به بخش خصوصی داشته و دارد، اساسنامه انجمن به وسیله تعدادی از خبرگان صنعت برق مورد بازنگری قرار گیرد و اهداف جدیدی را همسو با سیاست های فعلی نظام و دولت تدوین و قانونمند نماید. در این شرایط فصل جدیدی در زندگی انجمن آغاز خواهد شد که تمام آثار و برکات آن هم برای جامعه و هم برای اعضا می تواند بسیار ارزشمند و مفید واقع گردد.

س ۳) روند گذشته انجمن را چگونه ارزیابی می کنید؟

ج) با گذشت بیش از ۱۲ سال از استقرار و فعالیت شاخه های انجمن در مناطق و نگرشی به رویکرد و عملکرد گذشته آن به توجه به امکانات، بایستی اذعان نمود که شاخه ها و بخصوص شاخه اصفهان موفقیت های نسبی مطلوبی را بدست آورده اند، که این همه با زحمت و تلاش همه اعضا و مخصوصاً اعضا محترم هیئت مدیره و بالخصوص حمایت قانونی مدیران محترم عامل شرکت برق منطقه ای اصفهان در دو دهه گذشته و حال می باشد. همانطور که قبلاً اشاره شد انجمن شاخه اصفهان جزء اولین شاخه هایی بود که بعد از انجمن مرکزی در شرکت برق منطقه ای اصفهان در سال ۱۳۷۵ تشکیل گردید. در آن دوره، علاوه بر شکل گیری انجمن در جهت گسترش و توسعه ابعاد کمی و کیفی انجمن تلاش های مطلوبی انجام گردید و با بهره گیری از سوابق و تجربیات ارزشمند دیگر همکاران عضو هیئت مدیره انجمن، پیشنهادات مناسبی در جهت ارتقاء و بهبود عملکرد انجمن مرکزی و شاخه ها به هیئت مرکزی ارائه گردید که

بعضاً نیز تأیید و به مورد اجرا گذاشته شده است. در آن مقطع موضوع فراگیر نمودن انجمن علاوه بر مهندسين برق، مهندسين و کارشناسان دیگر بخش های صنعتی منطقه، نظیر: شرکت مخابرات، ذوب آهن اصفهان، فولاد مبارکه و غیره به شکل گسترده در دستور کار قرار گرفت و به سرعت تعداد اعضا انجمن رشد نمود و در حقیقت در ردیف های اول و دوم شاخه ای استانی قرار گرفت و در تداوم مسئولیت مذکور در دوره های بعد، دیگر همکاران محترم با استفاده از چالش ها و موفقیت های گذشته توانسته اند انجمن را همچنان پایدار نگه داشته و فعالیت ها را گسترش و توسعه دهند. انشاء الله که با برنامه ریزی و تدبیر لازم انجمن بتواند به اهداف عالی تری در آیند دست یابد.

س ۴) در خصوص افزایش تعداد اعضا انجمن چه پیشنهادات یا نقطه نظری دارید؟

ج) بنظر می رسد در ارتباط با افزایش تعداد اعضا لازم است جاذبه ها و برنامه ها در ستادهای انجمن به نحوی تهیه، تدوین و اجرا گردد که کشش و انگیزه لازم برای عضو شدن در اعضا ایجاد کرده و علاوه بر عضو شدن زمینه فعالیت را در چهارچوب و اهداف انجمن برای اعضا فراهم نماید.

باید توجه داشت صرفاً عضو بودن به معنای حضور در جلسات نباشد، البته گرچه این امر مفید است ولی چندان اثربخش و مفید نمی باشد و لازم است تدابیری اندیشیده شود که افراد با عضو شدن در انجمن علاوه بر ارتقاء جایگاه و هویت به لحاظ علمی، تخصصی، فرهنگی، اقتصادی و غیره احساس پیشرفت و مشارکت همه جانبه نمایند.

س ۵) در ارتباط با ارتقاء کمی و کیفی فعالیت های انجمن چه راهکارهایی را پیشنهاد می کنید؟

ج) همانطور که می دانیم جهت ارتقاء کمی و کیفی فعالیت های انجمن باید منابع مالی لازم را تأمین نمود که بخشی از آن از طریق حق عضویت و برگزاری سمینارها و امثال آن صورت می پذیرد، ولی این روش به تنهایی قادر به تأمین منابع مالی مورد نیاز برای فعالیت های گسترده انجمن نمی باشد و بنظر می رسد راهکارهای دیگری را علاوه بر روش مذکور بایستی جستجو و با بستر سازی قانونمند آن زمینه ارائه خدمات در بخش های فنی و تخصصی از طریق انجمن و اعضا به سازمانها و نهادهایی که نیازمند این نوع خدمات می باشند، فراهم و از این رهگذر منابع مالی مناسبی تحصیل و در جهت تحقق اهداف مورد استفاده قرار گیرد.

با تشکر از جناب عالی که قبول زحمت فرمودید و به سؤالات مطرح شده پاسخ دادید.

آشکار سازی ویژگی های تصویر اثر انگشت

گرد آورنده: سعید قاندي، کارشناس دفتر تحقیقات شرکت برق منطقه ای

اصفهان Email: saeid.ghaedi@yahoo.com

چکیده - استخراج «ویژگی ها» (نکات جزئی) از تصاویر اثر انگشت یکی از مهمترین مراحل در تشخیص و طبقه بندی اتوماتیک اثر انگشت است. نکات جزئی ناپیوستگی های محلی در الگوهای اثر انگشت هستند که در نهایت به نقاط ختم می شوند و یا دو شعبه می شوند. در این مقاله ما قصد داریم روش هایی برای بالا بردن ارتقاء تصویر اثر انگشت ارائه دهیم و همچنین از تصویر اخذ شده، ویژگی ها را استخراج کنیم.

۱) مقدمه:

بیومتریک مطالعه روشهایی برای تشخیص منحصر بفرد افراد مبتنی بر یک یا چند ویژگی ذاتی، طبیعی یا رفتاری می باشد. رشته های اصلی بیومتریک عبارتند از:

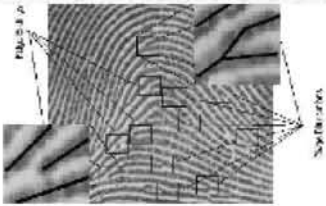
- اثر انگشت (نوری، سیلیکونی، فرا صوتی، بدون تماس)
- تشخیص چهره (نوری و گرمایی)
- تشخیص صدا (با تشخیص گفتار اشتباه نشود)
- تشخیص عنبیه
- پویش شبکه
- هندسه دست
- پویش امضاء
- پویش ضربه کلید
- پویش کف دست (تنها برای استفاده قانونی)

رشته های با امکان عملی کم از نظر تجاری یا با مراحل در حال تحقیق، عبارتند از:

- DNA
- شکل گوش
- بو (عطر انسان)
- پویش سیاهرگ (در پشت دست یا پایین کف دست)
- هندسه انگشت (شکل و ساختار انگشت یا انگشتان)
- تعیین لایه ناخن (برآمدگی های ناخن انگشت)
- تشخیص طرز راه رفتن (حالت راه رفتن)

اما سؤالی که در اینجا مطرح می شود، این است که کدام روش بهتر است؟ با وجود ادعاهای بسیار هنوز بهترین فن آوری بیومتریک وجود ندارد. اگر کسی به طور خاص کاربردی را معین می کند، ممکن است برای آن پیاده سازی خاص، صحیح ترین، راحت ترین راه برای استفاده و پیاده سازی یا ارزان ترین بیومتریک باشد، ولی بکارگیری یک تکنولوژی بیومتریک یا مجموعه ای از آنها برای تمامی موقعیت ها و کاربرد ها درست نیست.

امروزه یکی از مهمترین روشهای بیومتریک که در شناسایی اشخاص بکار می رود، اثر انگشت است. تعیین اثر انگشت قدیمی ترین روشی است که به طور موفقیت آمیزی در کاربردهای مختلف بکار رفته است. هر کس با داشتن اثر انگشت منحصر بفرد و تغییر ناپذیر شناخته می شود. اثر انگشت امروزه بیشترین کاربرد را به عنوان یکی از روشهای بیومتریک برای شناسایی اشخاص دارد. بیشتر سیستم های اتوماتیک مقایسه اثر انگشت بر پایه تطبیق ویژگی ها قرار گرفتند [۳]. یک اثر انگشت از یک سری لبه ها و شیارها روی سطح انگشت تشکیل یافته است. بوسیله نقاط ویژگی یک اثر انگشت با الگوی لبه ها و شیارها به خوبی تعیین می شود. نقاط ویژگی مشخصات محلی لبه می باشند که هم در انشعاب و هم در پایان لبه واقع شده اند.

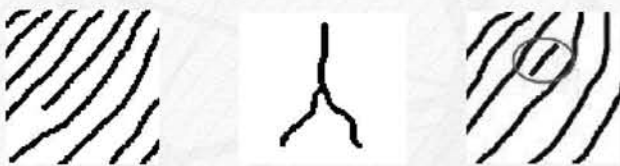
(شکل ۱). نمونه از ویژگی شیار پایانی و دو شعبه ای [۱].

استخراج اتوماتیک ویژگی ها یکی از مراحل مهم در طبقه بندی اثر انگشت است. ساختمان «خطوط شیار» اغلب در تصاویر اثر انگشت به خوبی مشخص نمی شود. بنابراین قبل از استخراج ویژگی ها باید از یک الگوریتم مناسب برای بهبود تصویر اثر انگشت استفاده شود [۴]. بیشتر روشهای آشکار سازی ویژگی ها بر پایه «باینری سازی» تصاویر قرار گرفته است در حالی که روشهای دیگر بر پایه استخراج ویژگی ها از تصویر «خاکستری» قرار دارد. بنابراین در اینجا دوروش برای ارتقاء تصویر ارائه شده است. روش اول استفاده از روش باینری سازی و روش دوم استفاده از فیلتر «نا همسانگرد» برای ارتقاء تصویر است و در نهایت استخراج ویژگی از تصویر ارتقاء می یابد.

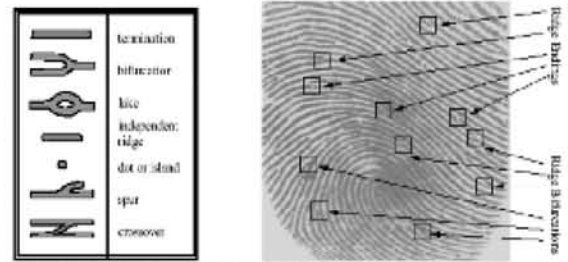
۲- مدل:

- انواع ویژگی ها:

- «پایان لبه» نقطه ای که در آن یک لبه پایان می یابد.
- «انشعاب-نقاطی» که در آنها یک لبه واحد به دو شاخه تقسیم می شود.
- لبه کوتاه (یا نقطه) لبه هایی که بطور قابل ملاحظه ای کوتاه تر از میانگین طول لبه در اثر انگشت هستند.

شکل ۲. پایان لبه [۱]. شکل ۳. انشعاب نقاطی [۱]. شکل ۴. لبه کوتاه (تقطه) [۱].

– مراحل معمول تشخیص اثر انگشت:

- اکتساب تصویر
- تعیین موقعیت محلی لبه
- بخش بندی
- آشکار سازی یکتایی و هسته
- ارتقاء
- باینری کردن/نازک سازی
- استخراج ویژگی/آشکار سازی مینوشیا
- تطبیق مینوشیا
- اکتساب تصویر:

- وسایل نوری که به طور نوری انگشت را پوشش می کنند.
- وسایل مبتنی بر سیلیکون تراشه سیلیکونی به صورت یک خازن در مقابل انگشت عمل می کند.
- وسایل فراصوتی - یک موج صوتی به انگشت ارسال می شود و به محض برگشت اندازه گیری می گردد.
- استاندارد رزولوشن بکاررفته توسط FBI هنگام رقمی سازی یک اثر انگشت ۵۰۰ dpi است که منجر به رزولوشن ۷۸۶ x ۷۸۶ می شود.

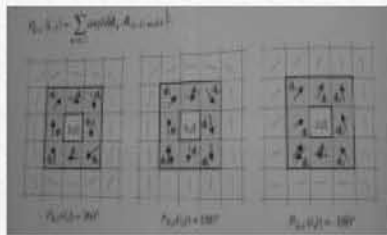
• تعیین موقعیت محلی لبه:

- میانگینی از زاویه تشکیل شده توسط لبه ها در داخل یک پنجره محلی متقاطع با محور افقی.
- محاسبه موقعیت لبه
- محاسبه گرادیان یک پنجره نسبتاً کوچک است.
- موقعیت محلی لبه، لبه فرضی متعامد با جهت زاویه فاز گرادیان محاسبه شده برای آن ناحیه می باشد.
- زاویه فاز گرادیان

- $image_y$ = image after Sobel onvolution Y
- $image_x$ = image after Sobel Convolution X
- $phaseimage = \arctan[(image_y(i,j) / image_x(i,j))]$

– بخش بندی:

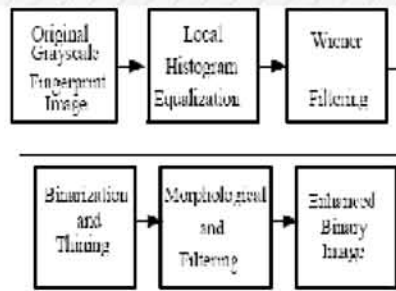
- بخش بندی اثر انگشت را از زمینه جدا می کند.
- اختلاف جهتی در سایه های خاکستری را محاسبه می کند.
- نویز هیچ جهت گیری نخواهد داشت و آنچه به پس زمینه اختصاص یافته را می گیرد.
- لبه ها اختلاف متعامد با موقعیت محلی لبه خواهند داشت و آنچه به پیش زمینه اختصاص یافته، می گیرند.
- یک شاخص کیفیت نیز از واریانس که به ما اطلاع می دهد که کدام ناحیه خوب، میانه و ضعیف است، مشتق می شود.
- آشکار سازی یکتایی و هسته:
- مرحله اختیاری که به پیاده سازی بستگی دارد
- جمع اختلاف های موقعیت بین اندیس زوایای جهتی تصویر در یک همسایگی ۸ گانه از پیکسل.
- ۳۶۰ درجه یک مارپیچ (whorl) است که آشکار شده است.
- ۱۸۰ درجه یک حلقه (loop) است.
- ۱۸۰ درجه یک دلتا است.

– ارتقاء:

- در این قسمت دو روش در بالا بردن ارتقاء تصاویر اثر انگشت توضیح داده می شود:
- کنتراست خطی
- فیلتر کردن گبور
- کنتراست خطی:

مهمترین مراحل در این قسمت طبق بلوک دیاگرام زیر است:

شکل ۵. کنتراست حطی [۱].

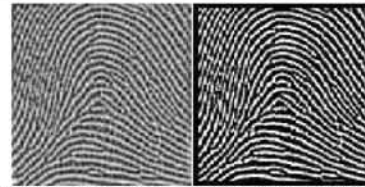

Figure 4. (left) Wiener filtering result using local neighborhood of 2x3 pixels and (right) Binary image

۳- فیلتر کردن گبور:

$$G(x, y; \theta, f) = \exp\left\{-\frac{1}{2}\left[\left(\frac{x_0^2}{\sigma_x^2}\right) + \left(\frac{y_0^2}{\sigma_y^2}\right)\right]\right\} * \cos(2 * \pi * f * x_0)$$

$$x_0 = x * \sin(\theta) + y * \cos(\theta)$$

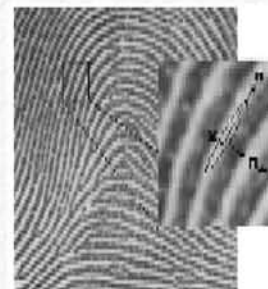
$$y_0 = x * \cos(\theta) - y * \sin(\theta)$$

▪ f فرکانس لبه است. θ جهت لبه است.

▪ $[x_0, y_0]$ مختصات پیکسل $[x, y]$ بعد از یک چرخش ساعتگرد محورهای

کارتریزین به اندازه $(90-\theta)$ است.

▪ σ_x و σ_y ثابتند.

شکل ۶. فیلتر همسانگرد [۱].

۴- مراحل اجرای برنامه:

- فراخوانی تصویر اولیه (شکل ۸).

- باینری سازی جهت افزایش کنتراست تصویر (شکل ۹).

- باریک سازی، در این قسمت از تصویر باینری شده توسط فیلتر مورفولوژی، لبه های زائد حذف می شود و ضخامت خطوط شیاری به یک پیکسل می رسد. (شکل ۱۰).

- استخراج ویژگی ها: در این قسمت از برنامه از تصویر ی که خطوط شیاری آن نازک شده است بوسیله فیلتر ویژگی فیلتر انجام می شود که عملکرد آن بصورت زیر است:

فیلتر مقادیر یک پنجره $2x2$ را محاسبه می کند. اگر مرکز یک باشد و تنها یک همسایگی یک داشته باشد، پیکسل مرکزی یک شیاری انتهایی است. اگر مرکز یک باشد و سه همسایگی با مقدار یک داشته باشد، پیکسل مرکزی یک نقطه دوشعبه ای است. اگر مرکز یک باشد و دو تا همسایگی با مقدار یک داشته باشد، پیکسل مرکزی یک پیکسل معمولی است.

- حذف ویژگی های زائد:

جهت حذف ویژگی های زائد، مراحل سه گانه زیر پیاده سازی می شود:

۱- اگر فاصله یک bifurcation و termination کوچکتر از D باشد، minutiae های متناظر را حذف می کنیم.

۲- اگر فاصله بین دو bifurcation کوچکتر از D باشد، minutiae های متناظر را حذف می کنیم.

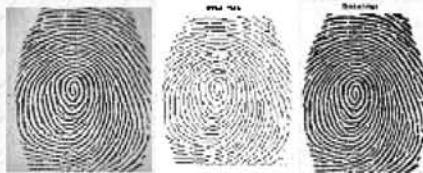
۳- اگر فاصله بین دو termination کوچکتر از D باشد، minutiae های متناظر را حذف می کنیم.

- ROI:

در این بخش توسط filter ROI، یک قسمت مورد علاقه از تصویر فیلتر می شود، بنابراین از تصویر باینری erosion و closing انجام می دهیم.

- جهت یابی:

برای مشخص کردن ویژگیهای مختلف جهت های هریک را بدست می آوریم.

شکل ۸، شکل ۹، شکل ۱۰.

۵- مراجع:

- [1] S. Greenberg, M. Aladjem, D. Kogan and I. Dimitrov, "Fingerprint Image Enhancement using Filtering Techniques", .
- [2] SS. Greenberg, "Adaptive anisotropic filter applied for Fingerprint enhancement," submitted for publication, 1999 .
- [3] J. Hollingum, "Automated Fingerprint Analysis Offers Fast Verification," *Sensor Review*, vol. 12, no. 3, pp. 12-15, 1992 .
- [4] International Biometric Group – Wikipedia – <http://www.wikipedia.org>

تولید برق با استفاده از نیروی امواج دریا و فرمولاسیون موج

گردآورنده: سید داوود موسوی فرد

اصفهان - شاهین شهر - دانشگاه صنعتی مالک اشتر آزمایشگاه رباتیک دانشکده

برق Davoood63@gmail.com

چکیده: در این مقاله ابتدا به معرفی، بررسی و مقایسه روش ها و مکانیزم های عملی تبدیل انرژی جنبشی موجود در امواج دریا به الکتریسیته پرداخته و پس از آن به بررسی فرمولاسیون سرعت و انرژی امواج دریا می پردازیم. چند نمونه از نیروگاه های موجی موفق ساخته شده و در حال استفاده در دنیا نیز بررسی خواهد شد.

کلید واژه: امواج دریا، انرژی نو، نیروگاه دریایی.

۱- مقدمه:

امروزه مهمترین دغدغه و کابوس بشر در حوضه انرژی، اتمام آن است. قطعاً بزودی سوخت های فسیلی بپایان خواهد رسید و بنابراین هر کشوری که بخواهد برای خود آینده ای را متصور شود، طبیعتاً باید در زمینه بکارگیری انرژی های نو تجدید پذیر مطالعات و پژوهش های گسترده ای را به ثمر رسانده باشد.

یکی از قویترین و مؤثرترین این انرژی ها، انرژی نهفته در امواج دریا ها و اقیانوس ها می باشد. این انرژی در واقع همان انرژی خورشیدی است که سبب ایجاد باد شده و موج را ایجاد می کند. در کشور ما متأسفانه علیرغم پتانسیل بسیار مناسب در آبهای شمال و جنوب کشور، این منبع عظیم انرژی خدادادی سهمی در تولید برق در شبکه سراسری کشورمان ندارد. امید است که در این مقاله با معرفی و بررسی مکانیزم ها و روش های عملی قابل اجراء جهت مهار این انرژی قابل جایگزین با سوخت های فسیلی، گامی هرچند کوچک در بکارگیری انرژی های نو در کشور عزیزمان ایران برداشته شود.

۲- مکانیزم های تبدیل انرژی امواج دریا:

جهت مهار و تبدیل انرژی جنبشی موجود در امواج دریا، به مکانیزمی بهینه نیاز است که با راندمانی قابل قبول این انرژی را به انرژی الکتریکی تبدیل کند. در ادامه چند نمونه از مکانیزم های مهار و تبدیل این انرژی بررسی می شود.

۱-۲) سیستم پیستون هیدرولیک مدار بسته:

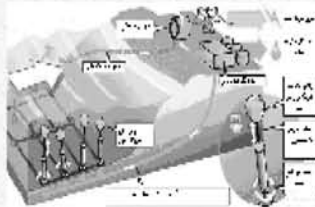
در این مکانیزم برای تبدیل انرژی امواج، از پیستون های هیدرولیک استفاده می شود که معمولاً این پیستون ها (که درون محفظه سیلندر فیت شده است) توسط میله های بلند و محکم (شمع) به صورت عمودی در کف دریا نصب می شوند. به انتهای این سیلندرهای هیدرولیک یک بالون نسبتاً حجیم به نحوی متصل می شود که که بالون هوا روی سطح آب قرار گیرد. با بالا و پایین رفتن امواج، به بالون نیز نیرو وارد می شود، بدین ترتیب از طریق میله متصل به پیستون هیدرولیک، نیرو منتقل شده و پیستون سیلندر فشرده می شود. فشار حاصل موجب جا بجایی روغن

در یک سیکل بسته شده و توربینی را به حرکت درمی آورد که طی مکانیزم افزایش دور توسط گیربکس به ژنراتور منتقل می شود. شکل (۱) این مکانیزم را نشان می دهد.

(شکل ۱): مکانیزم حرکت عمودی بالون هوا

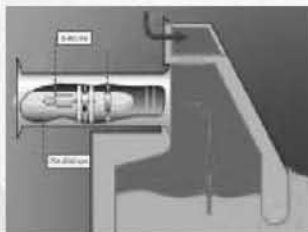
برخی نیروگاهها نیز با مکانیزمی مشابه، آب را تحت فشار در آورده و علاوه بر چرخش توربین، آب را نمک زدایی نیز می نمایند. شکل (۲) نمونه ای از این مدل نیروگاه را نشان می دهد.

(شکل ۲): مکانیزم نیروگاه پمپی با فشار آب

۲-۲) مکانیزم فشردن هوا با نیروی امواج:

در این مکانیزم سیستمی طراحی شده است که همیشه یک حداقل هوایی در اتاقکی محصور شده است. با فشار موج، سطح آب در محفظه بالا آمده و هوای فشرده شده موجب چرخش توربین می شود. در برگشت موج سطح آب در محفظه اتاقک پایین می آید و کاهش فشار ایجاد شده، توسط ورود هوا از طریق سوپاپ یکطرفه جبران می شود. شکل (۳) این مکانیزم را نشان می دهد.

(شکل ۳): مکانیزم فشردن هوا توسط نیروی امواج

در اشکال (۴) و (۵) اساس عملکرد این نوع نیروگاه ها نشان داده شده است.

(شکل ۵): بالا آمدن موج- فشردن هوا

(شکل ۴): پایین آمدن موج- مکش هوا

۲-۳) مکانیزم صفحات متحرك:

در این نوع مکانیزم حرکت سیال آب موجب حرکت صفحات نسبتاً بزرگی می شود که با حرکت این صفحات يك سيلندر هيدروليك يا پنوماتيك فشرده شده و مشابه مکانیزم های قبلی منجر به تولید جریان الكتريسيته می شود. در شکل (۶) يك نمونه از این صفحات به نمایش در آمده است. این صفحات معمولاً كف درياهای پر تلاطم نصب می شوند.

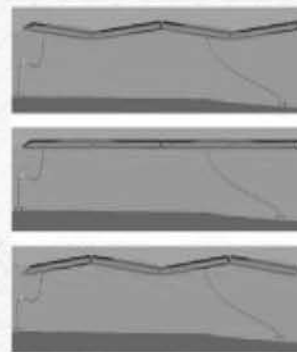

(شکل ۶): مکانیزم صفحات متحرك

این مکانیزم دارای کمترین بازدهی بوده و استهلاك نسبتاً بالایی دارد. احتمال ازکار افتادن آن به دلیل رشد جلبك های دریایی حول لولاهای آن نیز بالا است.

۲-۴) مکانیزم شناورهای متحرك لولایی:

در این مکانیزم تعدادی شناور به شکل های متفاوت به حالت قطاری یا صفحه ای در کنار یکدیگر روی سطح آب غوطه ور هستند و با اتصالات لولایی دارای گیربکس یا یکدیگر کوپل شده اند که با کوچکترین موج روی سطح آب قادر به تولید برق بوده و دارای بازده قابل قبولی می باشند. نیروگاههایی که با استفاده از این مکانیزم برق تولید می کنند، در سواحل بسیاری در دنیا نصب و بهره برداری شده اند.

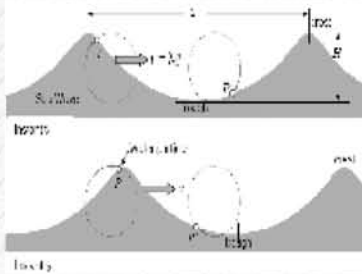

(شکل ۷): مکانیزم حرکت شناورها روی امواج دریا

۳) فرمولاسیون امواج دریا:

ترکیب نیروهای جاذبه، کشش سطحی دریا و شدت باد سه فاکتور اساسی در پدید آوردن امواج دریا هستند. اندازه موج با سرعت باد، برجسته نگاری (توپوگرافی) و عمق دریا تخمین زده می شود که می تواند نیروی امواج را متمرکز یا پراکنده کند.

ذرات آبی که توسط باد تحريك می شوند هرکدام مسیر دایره ای با حداکثر قطر در سطح و گودی نمایی نزولی با عمق را سیر می کنند. پیوستگی این حرکت دایره ای، متضمن شکل و انتشار نسبی موج می باشد. شکل (۸) دو لحظه متفاوت را برای موقعیت ذره ای از آب در طول حرکت دایره ای نشان می دهد.

(شکل ۸): انتشار يك موج دریا

فاصله دو قله یا دو دره پی در پی موج، طول موج (λ) را تعیین می کند. ارتفاع موج H (فاصله افقی از قله تا دره موج) نیز به شدت و مدت وزش باد بستگی دارد. دوره تناوب موج، فاصله زمانی عبور دو قله موج پی در پی از یک نقطه ثابت است. بنابراین سرعت موج عبارت است از $v = \lambda/T = \lambda/f$. نسبت $\lambda/2H$ ، شیب موج نامیده می شود و هنگامی که مقدار عددی آن از $1/7$ بیشتر شود می توان ثابت کرد که موج ناپایدار و ناپدید خواهد شد.

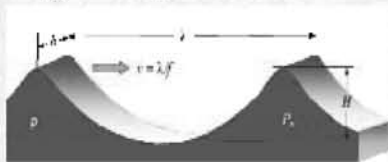
۴) توان يك موج:

امواج دریا انرژی مکانیکی را حمل می کنند. توان مربوط به يك موج با طول موج λ و ارتفاع H ، برابر است با:

$$P = \frac{1}{2} \rho g H^2 \lambda b \quad (1)$$

که در آن ρ وزن مخصوص آب دریا، g شتاب گرانش و b ضخامت موج است. همانطور که شکل (۹) نشان می دهد، توان در طول هر متر از امواج یکسان به هم پیوسته برابر است با:

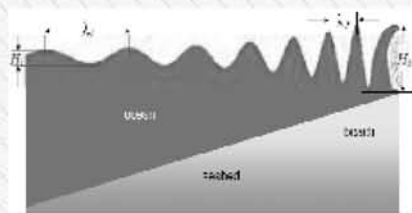
$$P_{II} = \frac{P}{b} = \frac{1}{2} \lambda H^2 \rho g \quad (2)$$

(شکل ۹): برشی از موج به ضخامت b

در پدیده سونامی (tsunami) امواج دور از ساحل دارای طول موج زیاد λ ، ارتفاع کم H و بسیار پر قدرت هستند. هنگامی که این امواج در ساحل منتشر می شوند انرژی آن ها تقریباً ثابت می ماند (با صرف نظر از اصطکاک) و طول موج به مقدار λ_2 کاهش می یابد. بنابراین رابطه (۲) نشان می دهد که ارتفاع موج نیز به مقدار H_2^2 افزایش می یابد.

همانگونه که شکل (۱۰) نشان می دهد این امواج مرتفع آثار ویرانگری در ساحل دارند.

(شکل ۱۰): پدیده سونامی

۵) توزیع انرژی امواج در سواحل جهان:

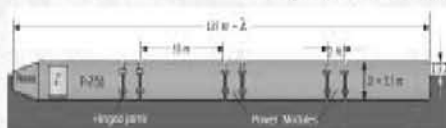
انرژی موج به صورت نا هماهنگی در دنیا توزیع شده است. شکل (۱۱) توزیع این انرژی را در سواحل دنیا برحسب کیلووات بر متر نشان می دهد. با مقایسه این اعداد در طول و عرض جغرافیایی متوجه می شویم که هرچه از خط استوا به سمت شمال یا جنوب دورتر شویم این انرژی بیشتری شود. به عنوان مثال مقدار این انرژی در سواحل جنوب غربی استرالیا (۷۵) و در سواحل دریای عمان و خلیج فارس (۱۷) می باشد. به طور کلی نواحی شمالی و جنوبی مدار رأس السرطان و رأس الجدی جزو بهترین مناطق جهت احداث اینگونه نیروگاهها هستند. اغلب بادها در این نواحی در زمستان با شدت بیشتری می وزند.

(شکل ۱۱): توزیع جهانی انرژی موج بر حسب kW/m

۶) نیروگاه موجی PELAMIS:

این نیروگاه یکی از نوید بخش ترین نیروگاههای موجی جهان است. این سیستم متشکل از (۴) قطعه مفصلی نیمه شناور در آب است. قطعات شناور را استوانه های آهنی با قطر (۳/۵) متر و طول (۳۰) متر تشکیل می دهند. این قطعات با اتصالات مفصلی-لولایی سیلندرهای شناوری با قطر (۳/۵) متر و طول (۵) متر به یکدیگر متصل شده اند. شکل های (۱۱) و (۱۲) این نیروگاه را نشان می دهند.

(شکل ۱۱): شماتیک نیروگاه Pelamis

(شکل ۱۲): نیروگاه Pelamis در حال به آب اندازی

این ساختار با کابل های حفاظتی قابل انعطاف به کف دریا متصل شده اند که توسط آن همیشه در راستای موج قرار می گیرد. شکل (۷) این موضوع را نشان می دهد.

۷) ایمنی و حفاظت در نیروگاههای موجی:

با توجه به اینکه انرژی امواج با هر مکانیزی به الکتریسیته تبدیل می شود، بایستی توسط کابل از طریق آب به محل مصرف برسد، لذا بحث عایق کاری و ایزولاسیون آن از حیاتی ترین مسائل مربوط به این نیروگاه ها می باشد که عدم توجه به آن می تواند آسیب های جبران ناپذیری به محیط زیست دریا و همچنین وسایل نقلیه آبی بزند. شکل (۱۴) برش يك کابل سه فاز ۱۰ کیلوولت تمام ایزوله را نشان می دهد که در نیروگاه موجی در سواحل کشور پرتغال استفاده شده است. این کابل ها با توجه به حساسیت محل بکارگیری و ولتاژ بالای آنها در چند لایه با آلیاژهای متفاوت، ایزولاسیون الکتریکی و الکترومغناطیسی می شوند.

(شکل ۱۴): کابل ۱۰ کیلوولت سه فاز با چندین لایه ایزولاسیون الکتریکی و الکترومغناطیسی

۸) جمع بندی:

در این مقاله مکانیزم ها و راهکارهای تبدیل انرژی امواج دریا به برق مقایسه و بررسی شد و يك نمونه موفق از این نیروگاهها معرفی گردید. با توجه به ظرفیت بالای ایران در این زمینه، این نیروگاهها در ایران قابل نصب و بهره برداری می باشند.

مراجع

- [1] Bent Sfrfenfen: "Renewable Energy", Elsevier Academic Press, 2004 Edition.
- [2] Ross, D. "Power from the Waves", Oxford University Press. (1995).
- [3] J.N.B.A. Perdigão, A.J.N.A. Sarmento: "A phase-control strategy for OWC devices in irregular seas", Proceedings of the 4th International Workshop on Water Waves and Floating Bodies, Oystese, Norway, p. 205-209 (1989).
- [4] Wikipedia: Web site on Power Waves
- [5] Nichols, N.K., Falcão, A.F. de O. e Pontes, M.T, "Optimal phase control of wave power device." Wave Energy, Institute Mechanical Engineers, London, pp. 41-46 (1991).
- [6] B. Weedy and B. Cory: "Electric Power Systems", Wiley, Fourth Edition, London 1998.

۱- تولید روبات شبه انسان با قابلیت تکامل:

محققان دانشگاه رابرت گوردون با استفاده از یک روبات کوچک موفق به ارائه روباتی کامل و قابل انطباق شدند که قادر به تطبیق یافتن با تغییرات ایجاد شده بر روی بدن خود بوده و نسبت به تغییرات، نرم افزار آن نیز گسترش خواهد یافت.

دانشمندان انگلیسی موفق به ابداع روباتی شده اند که می تواند راه رفتن را به خود آموزش داده و سیر تکامل جانوران را شبیه سازی کند. این دستگاه بی جان حتی هنگامی که عضوی جدید به آن افزوده می شود با آن عضو انطباق پیدا می کند. به گفته دانشمندان فرآیند تکامل جانداران از آبزی به چهارپایمیلیونها سال به طول انجامید درحالی که این روبات تنها در عرض چند ساعت قادر به انجام این روند است. به طوری که نرم افزار موجود بر روی این روبات همزمان با گسترش فیزیکی و افزایش قطعات اتصال یافته به روبات به صورت خودکار گسترده تر و پیچیده تر می شود. به گفته دکتر کریستوفر مک لئود یکی از مهندسان روباتیک دانشگاه رابرت گوردون ساخت یک روبات بسیار پیچیده و شبه انسانی که از رفتارها و حسگرهای بسیار متنوع و پیچیده ای برخوردار است، نیازمند ایجاد توانایی انطباق و رشد طی زمان در این دستگاه ها است، درست مانند آنچه جانداران در طول زمان انجام می دهند. وی به همراه گروهش از یک روبات کوچک در ابعاد یک کتاب جیبی که به دو پای قابل چرخش تا زاویه ۱۸۰ درجه مجهز بود، در تولید این روبات قابل انطباق استفاده کردند. سپس به این روبات سیستم های متعددی افزوده شد که با افزوده شدن هر یک، نرم افزار آن نیز نسبت به این تجهیزات گسترش یافت.

به گفته دکتر کریستوفر مک لئود طی تکامل یک موجود زنده، مغز نیز به صورت دائم در حال رشد و تکامل بوده و با ایجاد هرحس و یا عضو جدید در جاندار گسترش و تغییر می یابد به همین دلیل روباتی که توسط وی طراحی و تولید شده است نیز با هر تغییر، خوشه نرونی جدیدی را به منظور انطباق با تغییرات جدید بدن خود اختصاص می دهد.

۲- تولید کوچک ترین SRAM دنیا توسط سه شرکت توشیبا، آی بی ام و AMD:

شرکت های توشیبا، آی بی ام، و AMD توانسته اند با همکاری هم کوچک ترین سلول حافظه دسترسی اتفاقی ایستا (SRAM) را که تنها ۰/۱۲۸ میکرومتر مربع مساحت دارد، توسعه دهند. این سلول از ترانزیستورهای اثر زمینه پره ای شکل (FinFETs) بهره می برد.

این سلول که با یک ماده گیت با k بالا/فلز (HKMG) تولید شده است، نسبت به سلول های FET صفحه ای، مزایایی دارد. سلول های SRAM در

بسیاری از سیستم ها (همانند میکروپردازنده ها) به عنوان قطعات مدار مورد استفاده قرار می گیرند و سلول های SRAM کوچک تر می توانند امکان تولید پردازنده های کوچک تر و سریع تر با مصرف انرژی کمتر را ایجاد نمایند.

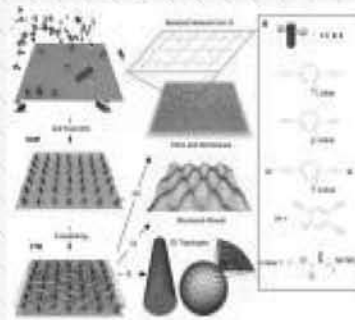
زمانی که سلول های SRAM با استفاده از ترانزیستورهای صفحه ای معمولی ساخته می شوند، تولیدکنندگان IC معمولاً برای کاهش اندازه ترانزیستور، ویژگی های آن را با استفاده از وارد کردن ناخالصی های بیشتر درون ابزار تنظیم می کنند. با این حال وارد کردن این ناخالصی ها عموماً تغییرات نامطلوبی در پی داشته و موجب کاهش پایداری SRAM می شود. این مسأله مخصوصاً در مورد گروه فناوری های ۲۲ نانومتری و کوچک تر از آن بسیار حاد می شود. استفاده از FinFET ها (ترانزیستورهای عمودی با کانال های پره ای شکل خالص از جنس سیلیکون) راهکار دیگری است که امکان کاهش اندازه سلول های SRAM را بدون تغییر در ویژگی های آن ایجاد می کند.

پژوهشگران این سه شرکت با استفاده از HKMG یک سلول FinFET SRAM ساخته اند. این سلول، کوچک ترین سلول SRAM غیرمسطح FET است که تاکنون ساخته شده است. اندازه این سلول کمتر از نصف سلول SRAM غیرمسطح FET است که قبلاً ساخته شده بود. این تیم تحقیقاتی برای رسیدن به این هدف، فرآیندها را بهینه نموده و به طور خاص فرآیند رسوب دهی و حذف مواد (شامل رسوب دهی و حذف HKMG از سطوح عمودی ساختار FinFET غیرمسطح) را بهبود بخشیدند.

این پژوهشگران همچنین متغیرهای اتفاقی ویژگی های FinFET درون سلول های SRAM را مورد بررسی قرار داده و تغییرات سلول SRAM را در مقیاس های کوچک تر شبیه سازی کردند. آنها دریافتند که FinFET های بدون کانال تغییرپذیری ویژگی های ترانزیستور را تا ۲۸ درصد بهبود می دهند. شبیه سازی های آنها در مورد سلول های SRAM با مساحت ۰/۰۶۳ میکرومتر مربع (معادل یا کمتر از اندازه گره فناوری ۲۲ نانومتری) نشان داد که انتظار می رود سلول SRAM FinFET از نظر پایداری عملکرد نسبت به سلول SRAM با FET مسطح مزایایی در بر داشته باشد.

۳- روشی جدید در ساخت غشاهای نانویی با ضخامت تک مولکولی: یکی از مشکلاتی که محققان در مسیر تولید شبکه های کربن دار دو بعدی (مانند گرافن) با آن مواجهند، این است که روش های ساخت چنین موادی دارای محدودیت هایی چون نبود کنترل در سطح مولکولی هستند

کاربردهای بالقوة این ماده، نیمه‌رساناهای پلیمری و مولکولی آلی هستند که در الکترونیک انعطاف‌پذیر و صفحات نمایش و ابزارهای مربوطه کاربرد دارند.

البته هنوز تک‌لایه‌های کربنی برای به‌کارگیری در الکترونیک پیشرفته مناسب نیستند و در این خصوص باید اصلاحاتی روی آنها انجام گیرد.

۴- روشی جدید و ساده برای چاپ ساده و ارزان الگوهای نانوذره‌ای:

با استفاده از یک روش جدید چاپ لیزری امکان ایجاد الگوهای دلخواه از نانوذرات در یک محدوده وسیع تنها با استفاده از یک پالس لیزری ایجاد شده است. از این روش جدید که بر مشکلات چاپ لیزری معمولی فائق آمده است، می‌توان در تولید آسان ابزارهای الکترونیکی همانند ترانزیستورها استفاده کرد.

پرکاربردترین روش چاپ لیزری (LIFT) بر انتقال نقطه به نقطه ماده مبتنی است. این امر تولید الگوهایی با اشکال هندسی و اندازه متفاوت را دشوار می‌سازد. این روش جدید چاپ لیزری موازی که توسط میونگو لی و همکارانش از دانشگاه یونسی در سنئول کره جنوبی ابداع شده است، مبتنی بر عدم جذب حرارت نانوذرات است که توسط لیزر پالسی القاء می‌شود. لی می‌گوید از آنجایی که چگالی انرژی مورد نیاز برای انتقال ماده در این فرآیند بسیار پایین‌تر از مقدار مورد نیاز برای فرآیند LIFT می‌باشد، امکان چاپ الگوهای دلخواه در یک سطح وسیع تنها با استفاده از یک پالس لیزر وجود دارد.

این محققان کار خود را با رسوب‌دهی (از محلول) یک فیلم نقره نانوذره‌ای با ضخامت ۱۵۰ نانومتر تا ۱ میکرومتر روی یک بستر شیشه‌ای آغاز کردند. آنها این کار را با استفاده از یک جوهر نقره تجاری با متوسط اندازه ذرات ۲۵ نانومتر انجام دادند. این فیلم سپس در دمای اتاق خشک شد. سپس یک اشعه لیزری پالسی (NY:YAG) با طول موج ۱۰۶۴ میکرومتر، پهنای پالس ۶ نانوثانیه، سرعت تکرار ۱۰ هرتز و بیشینه توان میانگین ۸/۵ وات) با استفاده از یک ماسک نوری در حالت تماسی تنظیم شد. این پالس لیزری از پشت بستر شیشه‌ای به این فیلم تابانده شد. با تاباندن این لیزر به فیلم نانوذره‌ای، نانوذرات نقره از روی سطح جدا شده و به روی یک بستر دریافت‌کننده سیلیکونی که در تماس با فیلم قرار داشت، منتقل شدند. بدین ترتیب یک الگوی چاپ شده روی این بستر ثانویه ایجاد شد. لی می‌گوید: "اگر ماسک مناسبی استفاده شود، هر نوع الگویی را می‌توان با استفاده از این روش ایجاد کرد."

این گروه پژوهشی برای ساخت ترانزیستور الکترونیکی منبع و خروجی را روی یک ویفر سیلیکونی ناخالص چاپ لیزری نمودند. این

اخیراً محققان در جهت رفع این موانع گام برداشته و راهکارهای جدیدی برای شکل‌دهی صفحات تک‌لایه‌ای کربنی ارائه کرده‌اند. با این راهکارهای جدید می‌توان لایه‌های مذکور را به اشکال مختلفی چون صفحات دوبعدی، بالون‌ها، لوله‌ها و صفحات چین‌دار درآورد.

دکتر جان راجرز، پروفیسور علم و مهندسی مواد در دانشگاه ایلینویز با همکاری چند شیمی‌دان روش جدیدی برای ساخت غشاهای تک‌لایه‌ای بن‌دار ابداع کرده‌اند. این غشاهای بسیار مستحکم بوده و می‌توان آنها را بدون پاره شدن بر روی حفره‌هایی با قطر ۴۴ نانومتر قرار داد، همچنین غشاهای مذکور بر روی سطوح ساختاردهی‌شده و شکل‌دهنده‌های سه‌بعدی قرار داده شده‌اند و پس از جداسازی از آنها، شکل جدید خود را حفظ نمودند.

روش مورد استفاده این محققان در ساخت این غشاهای دو مرحله دارد: ۱- تشکیل فاز محلول از یک تک‌لایه خودمونتاژ شده از مولکول‌ها بر روی یک سطح. این فرآیند از طریق ایجاد پیوندهای کووالانسی بین یکی از انتهای مولکول‌ها و سطح مذکور انجام می‌گیرد.

۲- واکنش‌های شیمیایی پیوندزنی که در بین مولکول‌های مجاور در تک‌لایه مذکور، پیوندهای کووالانسی ایجاد می‌کنند. پس از پیاده‌سازی این دو مرحله، یک لایه دوبعدی کربنی با اتصالات درونی زیاد، تشکیل می‌گردد. می‌توان این فرآیند دو مرحله‌ای را بر روی زیرلایه‌های تخت (به‌عنوان مثال ویفرهای سیلیکونی) یا انحنا دار (استوانه‌ها و کره‌ها) و یا سطوح ساختاردهی‌شده پیاده‌سازی نمود.

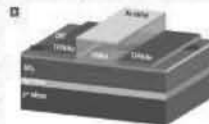
گرچه این نانوغشاهای ساختار بی‌عیبی چون گرافن ندارند؛ روش تولید آنها، ساخت آنها را در مقیاس‌های تولید بزرگ‌تر امکان‌پذیر ساخته است. راجرز در این باره گفت: "مواد ما این قابلیت را دارند که خصوصیات مکانیکی، حرارتی و الکتریکی بسیار خوبی را از خود نشان دهند و به دلیل شیوه ساختشان، برای اضافه شدن به ابزارها در مقیاس بزرگ بسیار مناسبند. این ویژگی در گرافن وجود ندارد."

هم‌اکنون کاربردهای بالقوه بسیار زیادی برای غشاهای مذکور وجود دارد: یکی از آنها غشای جداساز در ابعاد مولکولی است که در آنالیزهای شیمیایی و بیوشیمیایی کاربرد دارد، همچنین به دلیل کنترل بالایی که در این روش بر روی ترکیب شیمیایی غشاء وجود دارد، از این غشاهای در ساخت غربال‌های مولکولی نیز می‌توان استفاده کرد. یکی دیگر از

ویفرسیلیکونی دارای یک لایه دی الکتریک SiO₂ به ضخامت ۲۰۰ نانومتر بود. پس از پخت الکترودهای چاپ شده در دمای ۲۲۵ درجه سانتی‌گراد، یک لایه نیمه‌رسانا از جنس پنتاسن با استفاده از تبخیر حرارتی بین دو الکتروده رسوب داده شد. این محققان می‌گویند مایلند به جای استفاده از تبخیر حرارتی برای ایجاد لایه فعال پنتاسن، از فرآیندهایی با ساخت ترانزیستور استفاده کنند که به طور کامل در فاز محلول انجام می‌گیرند. به گفته آنها از این فرآیند نه تنها برای چاپ نانوذرات فلزی، بلکه برای ایجاد فیلم‌های نیمه‌رسانا و دی الکتریک نانوذره‌ای نیز می‌توان استفاده کرد.

۵- ساخت امیتر نوری مولکولی با نانولوله کربنی تک‌جداره:

اخیراً محققانی از گروه علم و فناوری نانو در مرکز تحقیقات توماس جی واتسون IBM، به صورت تجربی به تابش نوری کنترل شده از نانولوله‌های کربنی دست یافته‌اند.

بدین منظور، دکتر فننگیان اکسیا و همکارانش از نتایج نظری پیشین خود در زمینه افزودن نانولوله‌ها به یک میکرومحفظه بهره گرفته‌اند. این نخستین گام مهمی است که در جهت توسعه امیترهای نوری نانولوله‌های مقیاس مبتنی بر نانولوله‌های کربنی برداشته شده است.

دانشمندان IBM از سال‌ها قبل در حال اصلاح نانولوله‌های کربنی برای کاربردهای نوری بوده‌اند. آنها در سال ۲۰۰۳ یک امیتر نوری حالت جامد تک‌مولکولی را ساختند که از نانولوله‌های کربنی تک‌جداره تشکیل شده بود. در آن زمان، این محققان عنوان کرده بودند که امیترهای نوری نانولوله کربنی، این قابلیت را دارند که در قالب آرایه‌ها و یا به صورت ادغام شده با نانولوله کربنی یا اجزای الکترونیکی سیلیکونی ساخته شوند و به این شکل، کاربردهای جدیدی در الکترونیک و الکترونیک نوری به وجود بیاورند.

اکسیا درباره امیترهای نوری نانومقیاس گفت: «نانولوله‌های کربنی نیمه‌رسانا دارای باندگپ مستقیم هستند و به همین دلیل می‌توان از آنها به عنوان امیترهای نوری نانومقیاس استفاده کرد؛ البته نور تابش شده از نانولوله‌ها دارای طیفی گسترده بوده و از لحاظ فضایی، غیر محدود است و بازده تابشی پایینی دارد. به منظور رفع این مشکلات، ما یک میکرومحفظه را با یک امیتر نانولوله‌ای که دارای تغذیه الکتریکی است، همراه نمودیم.»

افزودن نانولوله‌های کربنی به یک میکرومحفظه نوری یک راهکار امیدوارکننده برای کنترل و ارتقاء خصوصیات تابشی آنهاست. به کمک

کنترل خصوصیات چگون طول موج تابشی، پهنای طیف، جهت تابش و بازده تابشی، می‌توان از نانولوله‌های کربنی در مدارهای نانوفوتونیک مجتمع بهره گرفت. از امیترهای نانولوله‌ای محفظه‌دار می‌توان در آینده در اپتیک کوانتومی، ارتباطات کوانتومی و مدارهای نانوفوتونیک مجتمع و نهایتاً در ساخت نانولیزرهای روی تراشه (on-chip) آستانه‌پایین استفاده کرد.

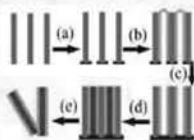
اکسیا گفت: «گرچه پیش از این برای اصلاح خصوصیات تابشی نور به مراتب از محفظه‌های نوری استفاده شده بود، مجتمع‌سازی یک امیتر نوری نانولوله کربنی که دارای تغذیه الکتریکی است با یک محفظه نوری قبلاً انجام نگرفته بود.»

در ابزاری که این گروه نمایش داده‌اند، اکسیا و همکارانش یک امیتر نانولوله‌ای را در میان یک میکرومحفظه نیم‌طول موج نوری مسطح قرار دادند تا به این وسیله، برهم‌کنش بین دوقطبی امیتر و میدان محفظه را پیشینه کنند. آنها از رسوب‌دهی لایه اتمی دماپایین (ALD) استفاده کرده، به کمک آن، کیفیت توده‌های دی الکتریک را که هم به عنوان ماده محفظه نوری و هم به عنوان دی الکتریک گیت در امیتر نانولوله‌ای عمل می‌کنند، را ارتقا دادند.

اکسیا اشاره کرد که امیترهای نوری نانولوله‌ای یکپارچه‌ای که با محفظه‌های نوری دارای فاکتور Q بالا، ادغام می‌شوند، حوزه تحقیقاتی مهمی را ایجاد کرده‌اند. وی افزود: «می‌توان ابزارهای تابش‌کننده نور نانومقیاسی (حتی نانولیزرهایی) که بازده بالایی دارند را عملاً تولید نمود. چالش اصلی برای تولید ابزارهای نانوفوتونیک، ناتوانی ما برای تولید نانولوله‌های چندگانه یکسان و باکیفیت در مکان‌های خاصی بر روی ویفر است. این مشکل، یک مشکل عمومی در ساخت و توسعه ابزارهای الکترونیکی و فوتونی نانولوله‌ای است و اخیراً گام‌هایی در جهت رفع آن برداشته شده است.»

۶- راهی آسان برای ساخت نانوکابل‌ها:

اخیراً گروهی از محققان چینی روش کلی جدیدی را برای ساخت نانوکابل‌ها ابداع کرده‌اند. در این روش «پوسته‌های» کابل بر روی دیواره‌های یک نانوکنال، الکتروترسیب می‌شوند.

این نانوکنال درون یک قالب متخلخل، که با یک لایه نازک طلا پوشش داده شده است، قرار دارد. در این روش، در نهایت حفره‌های داخلی پوسته‌های کابل مذکور به منظور ساخت «هسته‌های» کابل، پر می‌شوند.

جیوون منگ از مؤسسه فیزیک حالت جامد در آکادمی علوم چین، در این باره گفت: «برخلاف روش‌های کنونی که در ساخت نانوکابل‌ها استفاده می‌شوند، روش ما یک روش کلی و عمومی است. در این روش هر ماده‌ای که از طریق الکتروترسیب قابل دستیابی باشد را می‌توان به شکل هسته یا پوسته یک نانوکابل تولید کرد.

در آینده می‌توان از کابل‌های هم‌محور در نانوآزمایشگاه‌هایی چون ترانزیستورها، دیودها، منابع توان و انرژی، سلول‌های خورشیدی و گیت‌های منطقی استفاده کرد؛ با این حال پیش از این، روشی کلی برای ساخت چنین ساختارهایی در دسترس نبود.»

منگ و همکارانش در روش ابداعی خود، پوسته‌های کابل را بر روی دیواره‌های داخلی نانوکانال‌های موجود در یک قالب اکسید آلومینیوم آندی (AAO)، الکتروترسیب کردند. این قالب اکسید آلومینیوم آندی دارای سطحی تخت است که با یک لایه مشبک نازک طلا پوشش داده شده است، سپس برای ساخت هسته نانوکابل، حفره‌های داخلی پوسته‌های کابل مذکور به وسیله الکتروترسیب با مواد مناسب پر می‌شوند. با کمک این روش می‌توان مقادیر بزرگی از نانوکابل‌هایی را تولید نمود که در نانوکانال‌های قالب AAO قرار دارند. منگ افزود: «اگر به نانوکابل‌های مجزا نیاز باشد، می‌توان قالب AAO را از طریق تراشیدن و قلم‌زنی شیمیایی حذف کرد.»

تمام نانوکابل‌های مذکور به دلیل یکنواخت بودن نانوکانال‌های موجود در قالب AAO، دارای قطر خارجی یکسانی هستند. با این حال می‌توان ضخامت پوسته کابل و قطر داخلی هسته را از طریق تنظیم ضخامت لایه طلا تغییر داد. منگ و همکارانش با استفاده از روش خود نانوکابل‌هایی از مس-بیس‌موت (با پوسته مسی و هسته بیسموتی) و بیسموت-مس (هسته بیسموتی و پوسته مسی) ساخته‌اند.

۷- دستگاه زلزله سنجی که قادر است لرزش‌های زمین را برای مدت طولانی تری اندازه‌گیری کند:

محققین دانشگاه پلی تکنیک کاتالونیا (UPC) و انجمن تحقیقات علمی اسپانیا (CSIC) زلزله سنجی برای کف اقیانوس‌ها توسعه داده‌اند که با استفاده از سیستم دریافت و ذخیره داده بر مبنای کارت‌های حافظه فلش همانند کارت‌های استفاده شده در دوربین‌های دیجیتالی تجاری کار می‌کند. مصرف انرژی پایین این دستگاه به منزله این است که می‌تواند بطور مستقل تا دو ماه در اعماق تا ۶۰۰۰ متری کار کند.

گروهی از محققین، این زلزله سنج جدید مخصوص ته اقیانوس را در مجله ی IEEE Transactions ویژه دستگاهها و اندازه‌گیری ارائه داده‌اند. به خاطر وجود باتری‌های کم مصرف، این دستگاه می‌تواند لرزش‌های کوچک زمین را با استفاده از تکنیک‌های پسیو مربوط به زمین لرزه برای دوره‌های زمانی پیوسته طولانی در اعماق اقیانوس رصد کند. شهرام شریعت پناهی، یکی از گزارش نویسان و دانشمندان بخش مهندسی الکترونیک دانشگاه پلی تکنیک کاتالونیا (UPC) تحت عنوان SINC، گفت: «تا همین چند وقت پیش، زلزله سنج مخصوص ته اقیانوس (OBS) تنها قادر بود به مدت ۱۵ روز یا یک ماه بطور مستقل کار کند، اما مدل حاضر می‌تواند تا دو ماه به جمع‌آوری داده ادامه دهد.» این زلزله سنج پیش از این در آب‌های ساحلی تاراگونا و ویگو در اعماق ۱۰۰۰ متری مورد آزمایش قرار گرفته است، اما این دستگاه قادر است فشارهای گودال‌های اقیانوس را تا ۶۰۰۰ متر پایین از سطح آب تحمل کند. طی این آزمایش‌ها، ۲۰ گروه در منطقه مشغول بکار شدند تا اطلاعاتی درباره ضخامت هر لایه در کف اقیانوس و موادی که این لایه‌ها از آن ساخته شده‌اند تا عمق ۴۰ کیلومتری بدست آورند. یک لوله هوای فشرده برای شبیه‌سازی دوره‌ای لرزش‌های مصنوعی کوچک به شکل امواج صوتی که توسط لایه‌های مختلف بستر دریا بازتابیده و شکسته می‌شوند و سپس توسط حسگرهای OBS دریافت می‌شوند، مورد استفاده قرار می‌گیرد. این زلزله سنج سیگنال‌های آنالوگ را به داده‌های دیجیتال تبدیل می‌کند که در کارت‌های حافظه ذخیره می‌شوند. همچنین این زلزله سنج به خاطر اندازه کوچک، وزن کم، سطح نویزهای الکترونیکی پایین و استفاده از کارت‌های حافظه فلش فشرده شبیه به کارت‌های تجاری که مانند هارد دیسک عمل می‌کنند و می‌توانند تا ۵۶ گیگابایت اطلاعات ذخیره کنند، عملکرد خوبی دارد. این محققین در حال توسعه ۱۰ دستگاه OBS دیگر هستند. که آنها امیدوارند این دستگاه‌ها اجازه عملکرد طولانی‌تر تا ۶ ماه را بدهند. این پروژه که آزمایش‌های جدیدی را در سواحل اسپانیا در بر می‌گیرد دو سال طول خواهد کشید.

۸- تولید نمایشگرهای جدید با استفاده از نانومخروط‌های طلا:

محققان کره‌ای توانستند نانومخروط‌های طلایی چاپ‌شده را روی شیشه پوشیده‌شده با ITO منتقل نموده و بدین ترتیب نمایشگر نشر زمینه‌ای تولیدکنند که میدان مورد نیاز برای روشن شدن آن تنها ۳/۳ ولت بر میکرومتر است.

این مقدار قابل مقایسه با میدان مربوط به نمایشگرهای مبتنی بر نانولوله‌های مولیبدن (۳/۵) و ستون‌های خالی مولیبدن (۴/۵) و بسیار کمتر از عدد مربوط به نانولوله‌های اکسید منیزیم (۸/۴) یا نانوسیم‌های اکسید روی ۰/۶ است.

با وجودی که این روش ساده و ارزان برای تولید نمایشگرها بسیار ایده‌آل است، می‌توان از آن در کاربردهای زیستی و پزشکی نیز استفاده کرد.

سون مین سو از مؤسسه تحقیقاتی Gachon BioNano در دانشگاه Kyungwon می‌گوید: "یکی از اهداف ما استفاده از نانوساختارهای چاپ‌شده برای ساخت تراشه‌های زیستی است. می‌توان از الگوهای طلا به عنوان بسترهای پخش رامن بهبودیافته سطحی یا به عنوان الکترودهایی برای تشخیص سلول‌ها استفاده کرد."

این محققان برای ساخت نانوالگوهای طلا، این فلز را روی یک قالب از جنس پلی‌اورتان‌آکریلات (PUA) رسوب دادند. به این دلیل از PUA استفاده می‌شود که این ماده مقاومت لازم در برابر فشار اعمال شده جهت انتقال الگو را دارد.

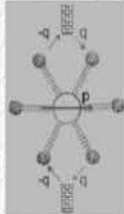
برای جلوگیری از ایجاد ترک در نانوساختارها، قالب باید به صورت یکنواخت پر شده باشد. این تیم پژوهشی دریافته‌اند که سرعت رسوب‌دهی ۰/۵ نانو متر بر ثانیه برای این کار مناسب است.

زمانی که لایه طلا اعمال شد، قالب پر شده روی یک پرس حاوی بستر هدف قرار داده می‌شود. بستر هدف در این مورد یک شیشه پوشیده‌شده با ITO است که با یک تک‌لایه خودآرا روکش‌دهی شده است. این تک‌لایه به ایجاد پیوند میان طلا و بستر کمک می‌کند. این دستگاه قالب را تا ۱۲۰ درجه سانتی‌گراد گرم کرده و به مدت ۱۰ دقیقه، فشاری معادل ۸۰ کیلوگرم بر سانتی‌متر مربع بر آن وارد می‌کند.

پس از سرد شدن، قالب جدا شده و می‌تواند دوباره مورد استفاده قرار بگیرد. سو و همکارانش توانستند با استفاده از این قابلیت، روی سطح وسیعی فرآیند چاپ را اجراء کنند.

۹- نانوروتورهای با محرک‌های الکترونی:

در آینده نه چندان دور با استفاده از نانوروبات‌های خودکار، کارهای زیادی از قبیل مونتاژ مدارهای الکترونیکی و یا دارورسانی به نقاط مشخص بدن انجام خواهد شد، اما قبل از آن باید راهی عملی برای به حرکت درآوردن این دستگاههای کوچک یافت.

اخیراً جمعی از محققان دانشگاه ایلینویز آمریکا با استفاده از شبیه‌سازی رایانه‌ای والهام از نانوموتورهای طبیعی نشان داده‌اند که می‌توان با استفاده از پدیده تونل‌زنی الکترونی، روتورهای را برای به حرکت درآوردن این نانوموتورها ساخت. اگرچه این کار هنوز عملاً محقق نشده‌است، به عقیده محققان مدل رایانه‌ای آنها بسیار شبیه حرکت موتورهای زیستی واقعی است که به روش تونل‌زنی فوتونی انجام می‌شود.

این محققان از شبیه‌سازی‌های دینامیکی مولکولی رایانه‌ای برای مدل‌سازی نانوموتورها استفاده کردند. این نانوموتورهای شبیه‌سازی شده محوری از جنس نانولوله‌های کربنی دارند که شاخه‌های مولکولی از طریق پرده‌های رسانا به آن متصل می‌شود. در هر لحظه یک الکترون به شیوه تونل‌زنی از الکترودهای ثابت این روتور به پرده‌های در حال حرکت آن، منتقل می‌شود و متناسب با نحوه قرار گرفتن پرده‌ها کل دستگاه بر اثر ممان دوقطبی الکتریکی ایجاد شده در عرض روتور که نتیجه فرآیند شارژ و تخلیه است، به اندازه ۱۲۰ یا ۶۰ درجه می‌چرخد.

این سازوکار بسیار شبیه به روشی است که در برخی موتورهای زیستی اتفاق می‌افتد، با این تفاوت که در این موتورهای مصنوعی، الکترون‌ها یکی پس از دیگری وارد و به‌ازاء هر الکترون یک گردش ایجاد می‌شود؛ حال آنکه زیست‌موتورها تنها به‌وسیله تک فوتون‌ها به حرکت درمی‌آیند.

به عقیده دانشمندان از آنجا که نواقص تک‌اتمی موجود در دستگاههای ریز مقیاس در اینجا تأثیری بر ساز و کار گردش روتور (به‌ویژه در صورتی که تعداد زیادی از این نوع روتورها به شکل موازی یا دسته‌ای کنار هم قرار گرفته باشند) ندارند، این ابزارها موتورهای بسیار قدرتمندی را با کاربردهای متنوع تشکیل خواهند داد. مزیت مهم دیگر این ابزارها آن است که در دمای اتاق کار می‌کنند که این یکی از شرایط اصلی تحقق ساخت و کاربرد آنها در دنیای خارج بشمار می‌رود.

از همه مهمتر آنکه با استفاده از این روتورها می‌توان ماشین‌های نانومقیاسی مثل پروانه‌های مولکولی را نیز حرکت درآورد؛ به طوری که به محض اتصال این نانوروتورها به پروانه‌های مولکولی امکان پمپ کردن نانومایعات و یا دستکاری و حرکت دادن سایر سیستم‌های نانومقیاس فراهم شود.

این سیستم‌های مصنوعی از بسیاری جهات بر تمامی انواع مشابه زیست‌شناختی خود برتری دارند. مثلاً می‌توانند میلیون‌ها بار سریع‌تر از انواع طبیعی خود بچرخند. همچنین این روتورها و سایر نانوسیستم‌های مصنوعی دیگر را می‌توان با زیست‌موتورها ترکیب نموده و سیستم‌های مرکب دیگری ایجاد کرد.

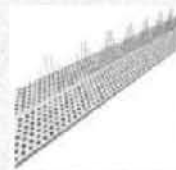
۱۰- کوچکترین دوربین دیجیتالی SLR دنیا طراحی شد:

شرکت ژاپنی ماتسوشیتا موفق به طراحی کوچکترین دوربین دیجیتالی SLR دنیا شده است.

این دوربین به خصوص برای خانم‌هایی مناسب است که دوست دارند عکس‌های با کیفیتی تهیه کنند، اما تمایلی به حمل دوربین‌های سنگین و بزرگ SLR ندارند. این دوربین به نام DMC-G1 بیست و هفت درصد کوچکتر از کوچکترین مدل دوربین SLR موجود در بازار بوده و تنها 385 گرم وزن دارد. دوربین مذکور که اواخر ماه اکتبر روانه بازار می‌شود 840 دلار قیمت خواهد داشت. ماتسوشیتا سازنده این دوربین هفتمین شرکت بزرگ سازنده دوربین‌های دیجیتالی در جهان محسوب می‌شود.

۱۱- کاهش سرعت نور با استفاده از نانوگودال‌ها:

محققان آزمایشگاه تحقیقات بنیادی NTT در ژاپن موفق به ساخت اولین نانوگودال‌های کوپل شده در مقیاس بزرگ شدند که می‌توانند سرعت نور را تا یک صدم کاهش دهند. نتایج این تحقیق برای ساخت مدارات کاملاً اپتیکی نویدبخش است.

ماسایا نوتومی یکی از اعضای این گروه پژوهشی می‌گوید: «این اولین آرایه از گودال‌های کوپل شده به اندازه طول موج است. این گودال‌ها دو برابر کوچکتر از گودال‌های کوپل شده قبلی بوده و Q گودال ده برابر بالاتر است». دو نوع سرعت برای توصیف انتشار یک موج در یک محیط مورد استفاده قرار می‌گیرد: سرعت فاز و سرعت گروه. سرعت فاز به سرعت حرکت نور دارای یک طول موج مشخص گفته می‌شود. با این حال، یک پالس نور حاوی طول موج‌های مختلفی است که هر یک با سرعت‌های مختلف حرکت می‌کنند. بنابراین سرعت گروه به عنوان سرعت حرکت خود پالس تعریف می‌شود. برای بسیاری از کاربردها

سرعت پایین گروه مطلوب می‌باشد، زیرا در این حالت برهمکنش میان نور و ماده در یک ابزار افزایش می‌یابد.

از سرعت پایین نور می‌توان درحفاظه‌ها یا مدارات منطقی فتونیک بهره برد؛ ساخت هر دوی اینها با استفاده از فناوری‌های موجود دشوار است. از میان محیط‌های مختلفی که برای کاهش نور وجود دارند، ساختارهای گودال کوپل شده نویدبخش‌تر از بقیه هستند. زیرا از نظر تئوری، بر خلاف سایر مواد کاهش‌دهنده سرعت نور، حالت‌های انتقال نور در آنها، سرعت گروه پایین را به همراه انتشار پایین سرعت گروه دارا می‌باشد. به هر حال تاکنون عملکرد گودال‌های کوپل شده واقعی محدود بوده است، زیرا از نظر بنیادی آرایش آرایه‌های بزرگ از گودال‌های کوچک با Q بالا دشوار است. با کاهش اندازه گودال‌ها و افزایش Q آنها، سرعت نور کاهش بیشتری می‌یابد. ماسایا نوتومی و همکارانش از بلورهای فتونیک برای تولید گودال‌های کوپل شده با Q بالا استفاده کردند. به این دلیل از بلورهای فتونیک استفاده شد که می‌توانند نور را به شدت محدود کنند. کار قبلی این گروه نشان داده بود که یک گودال تک‌بلور فتونیک می‌تواند تأخیر اپتیکی طولانی داشته باشد، اما گودال‌های کوپل شده ساخته نشده بودند.

به گفته نوتومی: «ما توانستیم با استفاده از لیتوگرافی با تفکیک‌پذیری بالا، ۲۰۰ گودال بسیار کوچک با Q بالا را با یکدیگر کوپل نماییم. این گودال‌ها می‌توانند سرعت نور را تا صد برابر کاهش دهند.»

۱۲- کامپیوتر هوشمند عرضه شد:

شرکت HP برای کامپیوتر رومیزی جدید خود یک دستگاه کنترل از راه دور در نظر گرفته و هنوز قیمت مشخصی را برای آن اعلام نکرده است.

شرکت HP کامپیوتر هوشمند جدید خود را با نام HP DX۹۰۰۰ در نمایشگاه بزرگ CES ۲۰۰۹ به نمایش گذاشت. این کامپیوتر رومیزی که از سری کامپیوترهای تجاری TouchSmart PC این شرکت محسوب می‌شود، نرم افزارهای خانگی را در خود جا داده و برای کاربران خانگی بسیار مناسب است. شرکت HP ادعا می‌کند که این محصول یکی از کم مصرف ترین کامپیوترهای خانگی در دنیا است و سیستم‌های هوشمند HP Total Care Advisor و CarePack Services را شامل می‌شود و HP آن را به صورت کامل پشتیبانی می‌کند. این کامپیوتر رومیزی که جای بسیار کمی را اشغال می‌کند، شامل یک موشواره و صفحه کلید بی سیم می‌شود که شرکت HP وظیفه تولید آنها را برعهده داشته است. این شرکت برای کامپیوتر رومیزی جدید خود یک دستگاه کنترل از راه دور نیز در نظر گرفته و هنوز قیمت مشخصی را برای آن اعلام نکرده است.

فرم عضویت ۸۸-۱۳۸۷

انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران

شاخه اصفهان

نام و نام خانوادگی : نام پدر : شماره شناسنامه : صادر از : تاريخ تولد :
مدرک و رشته تحصیلی : دانشگاه محل تحصیل : سال اخذ مدرک :
سنوات اشتغال به کار : سمت و محل کار : شماره عضویت :
مهارتها و تخصصهای مورد علاقه :
تعداد کتب : تألیف ترجمه تعداد مقالات : داخلی بین المللی
آدرس مکاتبه ای :
پست الکترونیک :
تلفن :

اینجانب با مشخصات فوق، ضمن ارائه مدارک زیر تقاضای عضویت در انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران- شاخه اصفهان را دارم:

- ۱) تصویر خوانا و شفاف از آخرین مدرک تحصیلی (گواهی تحصیلی برای عضویت دانشجویی)
- ۲) دو قطعه عکس رنگی ۴ × ۳
- ۳) فیش بانکی بمبلغ ۴۰۰۰۰ ریال بابت عضویت دو ساله (عضویت دانشجویی مبلغ ۲۰۰۰۰ ریال)
بحساب شماره ۱۵۵۵ بانک ملی شعبه چهارباغ بالا

امضاء:

تاریخ:

چهارباغ بالا- شرکت برق منطقه ای اصفهان - دفتر انجمن مهندسين برق و الكترونيك

نمابر: ۰۸۶-۶۲۴۵

تلفن: ۶۲۷۹۷۲۹

بسمه تعالی

فرم عضویت شرکتها (عضویت حقوقی)

ریاست انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان

با سلام؛

این شرکت با مشخصات زیر، تمایل خود را جهت عضویت در آن انجمن اعلام می‌نماید:

نام رسمی شرکت:

تاریخ تأسیس:

نوع خدمات:

تعداد کارکنان: مهندس برق.....، سایر رشته‌های مهندسی: ..... تعداد کل .....

محل شرکت:

پست / سایت:

آدرس پست الکترونیک:

این شرکت علاقمند است، از تسهیلات انجمن برخوردار شده و کلیه اطلاعیه‌های انجمن، بروشورهای کنفرانس، بروشورهای سمینارهای تخصصی، خبرنامه‌ها و مجله علمی، پژوهشی را دریافت نماید. همچنین این شرکت تمایل دارد در صورت نیاز به خدمات زیر با پرداخت هزینه‌های متعلقه از همکاری انجمن برخوردار گردد:

- ۱) مشارکت در برگزاری کنفرانسها، سمینارها و میزگردهای تخصصی انجمن
- ۲) بهره‌گیری از همکاری و مشارکت انجمن در برگزاری نشست‌های علمی و تخصصی
- ۳) استفاده از مدیریت و همکاری انجمن در برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی
- ۴) استفاده از خدمات انجمن در معرفی مدرسین یا کارشناسان
- ۵) استفاده از مشارکت کمیته‌های مطالعات در زمینه‌های تخصصی
- ۶) استفاده از خدمات انجمن در انتشار مجلات علمی
- ۷) عضویت کارکنان شرکت در انجمن با ۲۰ درصد تخفیف
- ۸) درج آگهی در خبرنامه انجمن شاخه اصفهان

خواهشمند است با توجه به اطلاعات فوق‌الذکر نسبت به صدور برگ عضویت این شرکت اقدام مقتضی صورت گیرد. ضمناً یک کپی از اساسنامه این شرکت به همراه فیش بانکی به مبلغ یک میلیون ریال به عنوان حق عضویت یکساله، واریزی به حساب شماره ۱۵۵۵ بانک ملی ایران شعبه چهارباغ بالا، ارسال می‌شود.

نام و نام خانوادگی مدیر عامل (یا نماینده مدیر عامل):

سایت انجمن : WWW.EAEEE.IR

اطلاعیه

نظر به اینکه هفتمین دوره انتخابات

هیأت مدیره انجمن مهندسين برق

و الكترونيك ايران، شاخه اصفهان در

تاريخ چهارشنبه ۳۰ / ۲ / ۸۸، ساعت ۱۶:۳۰

همزمان با نهمين دوره انتخابات انجمن مركزي

همراه با سميناري با سخنراني آقاي مهندس حجت

مدیر عامل محترم شرکت مدیریت شبکه برق

ايران برگزار می گردد، لذا از کلیه اعضاء

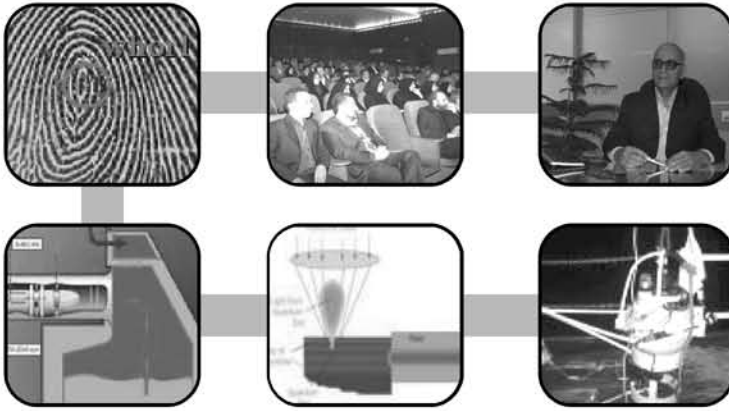
محترم انجمن دعوت بعمل می آید

تادر این مجمع شرکت فرمایند.

دیرخانه انجمن مهندسين
برق و الكترونيك ايران، شاخه اصفهان

انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان
فصلنامه علمی - آموزشی - خبری

فهرست شماره های خزانگی :

صفحه	فهرست
۲	سرمقاله
۳	اخبار انجمن
۴-۵	مصاحبه
	مقالات :
۶-۸	آشکار سازی و ویژگی های تصویر اثر انگشت
۹-۱۱	تولید برق با استفاده از نیروی امواج دریا و فرمولاسیون موج
۱۲-۱۷	دانشتنيهای علمی
۱۸-۱۹	فرمهای عضویت حقیقی و حقوقی
۲۰	اطلاعيه

توجه :

- هیأت تحریریه در اصلاح و تلخیص مقالات آزاد است .
- مقالات ارسالی برگشت داده نخواهد شد .
- مسئولیت مطالب به عهده نویسندگان آن است .
- استفاده از مطالب نشریه با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است .
- ذکر منابع و مأخذ موثق الزامی است .
- مطالب ، ترجمه و کپی صرف نباشد، تحلیل و بررسی علمی را نیز دربرگیرد، در غیر این صورت، لفظ ترجمه، تلخیص و مانند آن قید گردد .

صاحب امتیاز :

انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان

مدیر مسئول :

مهندس مجتبی مرتضوی

سر دبیر :

مهندس معصومه لاجوردی

هیأت تحریریه :

مهندس عبدالخالق مجیری ، مهندس مجتبی مرتضوی
مهندس معصومه لاجوردی

طراحی و اجرا :

لیتوگرافی نقش : ۲۲۱۹۱۱۸ - ۰۳۱۱

شمارگان :

۲۰۰۰ نسخه

خوانندگان محترم می توانند با ارائه آثار و مطالب خود در زمینه های علمی ، خبری و آموزشی برق و الكترونيك ما را در راستای ارتقاء کمی و کیفی نشریه یاری نمایند .

شرکتها ، موسسه ها ، تولید کنندگان و ... می توانند با ارائه گزارشی از فعالیتها و خدمات خود به دبیر خانه انجمن یا سازمان آگهی ها ، مجموعه خود را به انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان به بهترین نحو معرفی نمایند .

نشانی دفتر دبیرخانه :

اصفهان - چهارباغ بالا - شرکت برق منطقه ای اصفهان
دبیرخانه انجمن مهندسين برق و الكترونيك اصفهان
تلفن : ۰۳۱۱ - ۶۲۷۹۷۲۹

E-mail: info@eaeee.org